

מהתיקנה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן הרה"ק רבי שלמה [הראשון] מבאבוב זצוק"ל בן הרה"ק רבי מאיר נתן זצוק"ל בנו של הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע, נלב"ע א' תמוז תרס"ה

מרן הרה"ק רבי שלמה מבאבוב היה נוסע לצרכי הבראה למרחץ זוערברויין הסמוכה למטרסדורף, שם היתה ישיבתו הקדושה של החתן סופר זצוק"ל. בימי שהותו שם היו נוסעים הרבה בחורים מהישיבה במטרסדורף לשבת אל הרה"ק מבאבוב. ולמרות שהרבה אברכים חסידים היו מגיעים אליו לשבת, היה הרבי הקדוש משתעשע רק עם הבחורים, משוחח עמם וחוזר בפניהם על דברי תורה ופנינים יקרים.

בין הבחורים שנסעו אל הרבי זצוק"ל היה גם רבי שאול בראך זצוק"ל, שהתפרסם לימים כאב"ד קאשוי. בזקנותו היה רבי שאול מספר בערגה על העונג הרחוני שהיה להם כשנסעו אליו לשבתות להסתופף בצלו ושתו בצמא את דבריו. רבי שאול היה אז נער כבן 16, אך הוא החליט בלבו שכשהוא יגדל הוא יהיה חסיד באבוב.

פעם אחת - סיפר רבי שאול - ישב הרבי באיזו חורשה קטנה, וכולנו עמדנו סביבו. הרבי דיבר דברי תורה וסיפר עובדות מעניינות. באמצע השיחה פנה אלינו הרבי ואמר: "בחורים יקרים, כנראה יש לכם לפעמים כל מיני קושיות ותמיהות על הנהגותי, שאני עושה משהו נגד ההלכה או נגד המנהג. אני מבקש שלא תפחדו, מי שיש לו לשאל משהו שישאל אותי בגלוי. אדרבה, אני אשמח מאוד. אל תחשבו שרבי אינו יכול לטעות או לשכוח משהו..."

כמוכן שהבחורים שתקו בדרך ארץ ולא אמרו כלום. אולם היה שם בחור אחד מגרמניה בשם חיים, שלא בא מבית חסיד, והוא רצה לשאל משהו, אך חבריו השתיקו אותו מיד ולא נתנו לו להתקרב לרבי. הרבי הרגיש שהבחורים לא מרשים לו לגשת, פנה אליו הרבי בחביבות ואמר לו: "בוא הנה, חיים, אל תפחד. מה רצית לשאול?" ענה חיים כשקולו רועד מפחד: "למדתי בשלחן ערוך בהלכות קידוש של שבת (סימן רע"א סעיף א') 'כשיבוא לביתו ימהר לאכול מיד'. ואילו הרבי אינו ממחר כלל, ועושה קידוש רק בשעה 11 בלילה..."

"אתה צודק מאוד, חיים", ענה לו הרבי בקול רך, "אולם אמור נא לי, האם כתוב בשלחן ערוך באיזו שעה צריך לעשות קידוש? הרי כתוב רק שימהר לעשות קידוש. תאמין לי חיימל, שאם לא הייתי ממחר, הייתי עושה קידוש רק למחרת היום..."

כשסיפר הגה"צ מקאשוי את הסיפור, סיים ואמר: "מה אתם חושבים? חיים זה נעשה חסיד גדול, וכל ימיו היה נוסע לאדמור"י באבוב..."

הרצון העז של הנער הניצל מהתופת בבוכניה

הסכים בשום פנים ואופן לקבל את הכסף, באומרו שאין לו צורך בכך.

שאל העשיר: "הרי הרבי שרוי בכוז דחקות, מדוע לא יסכים לקבל את הכסף, כדי שיהיה לו פרנסה בהרחבה?". ענה לו רבי מאיר'ל: "יש לי ב"ה פרנסה בשפע. יש לי שני "כי" (באדיש "קי" פירושו פרה, והיהודי הבין מדברי הצדיק, שיש לו שתי פרות) ומהם יש לי פרנסה בטוחה כל צרכי. אינני זקוק לעוד כסף כלל!"

מששמע העשיר שיש לו לצדיק שתי פרות שמהן הוא מתפרנס, החליט לעזור לרבי באופן אחר. למחרת בבוקר, הוא הגיע לביתו של הצדיק, וביקש מהרבנית לקנות חלב הנחלב מפרותיהם, כשבתוכניתו לשלם מהמחיר הרגיל עבור חלב. אולם הרבנית ענתה לו בפליאה, שמעולם לא היו להם בהמות ואין להם כלל חלב למכירה!

נכנס אותו יהודי עשיר שוב אל הצדיק, כשהפעם בפיו טענה תמורה ביותר: "הכניד אמר לי הרבי, שיש לו שני "קיען", הרי לא היו דברים מעולם!?"

אמר לו רבי מאיר'ל: "וכי אמרתי שיש לי שתי פרות?! לא אמרתי, אלא שיש לי שני "כי", ואכן יש לי שני "כי": "כי בו ישמח לבנו", "כי בשם קדשו בטחננו". מאותם שני "כי" של שמחה בה' ובטחון בה', יש לי ב"ה פרנסה בטוחה, בטוחה הרבה יותר מסכום הכסף הגדול ביותר, ואינני זקוק לשום דבר נוסף!..."

פעם אחת הגיע אליו חסיד אחד מחסידיו הרה"ק מרוז'ין זי"ע, שהיה לו עיכוב בדרך והיה מוכרח להישאר לשבת קודש בפרימישלאן אצל הרה"ק רבי מאיר'ל. במשך השבת התבונן החסיד בעבודתו הקדושה של הרבי מפרימישלאן בשבת קודש, והוא התפעל והתלהב מאוד. אחר שבת קודש נכנס אל הרבי עם קוויטל (-פיתקא) ופדיון נפש בסכום גדול.

שאל אותו הרה"ק מפרימישלאן: "וכי לא הכנתם את הפדיון הזה עבור הרה"ק מרוז'ין? ענה העשיר: "אכן, הכנתי את הכסף להרה"ק מרוז'ין, אולם כעת החלטתי לתת את זה לרבי, וכאשר אהיה ברוז'ין אצל רבי, אתן גם לו סכום כזה".

לא רצה הרה"ק מפרימישלאן לקבל את הכסף, והושיב בית דין שידונו אם מותר לו לקחת את הכסף המיועד לרבי הקדוש מרוז'ין. הגה"צ רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, ששהה אז אצל הרבי זצוק"ל היה אחד מהבית דין, ולימים הוא סיפר שהפסק יצא שמוותר לו לרבי הקדוש לקחת את הכסף, ומיד הגיעה הרבנית ואמרה לבעלה: מאיר'ל מאיר'ל, פליש פון א שאלה ווילסטו נישט עסיך, געלט פון א שאלה ווילסטו יא נעמיך? [בשר שיש עליו שאלה אינך רוצה לאכול, וכסף שיש עליו שאלה אתה רוצה לקחת?].

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ט אייר, יומא דהילולא של הרה"ק רבי מאיר'ל מפרימישלאן זי"ע)

שערי דמעות לא ננעלו

במדור 'מיני מתיקה' הארכנו בענין מי שאין לו טעם בלימוד התורה, אין לו את הגישמאק, מה הוא צריך לעשות, נספר סיפור בענין זה.

לפני כמה שבועות נחטף מכלל ישראל הגאון הגדול רבי קלמן לנדאו זצ"ל מראשי ישיבת טשעביץ. מי שזכה להכיר אותו הכיר מרביץ תורה שהחיות של התורה הקדושה בערה בו 24 שעות. אבל לא רבים יודעים שזה הגיע אחרי עמל ויגיעה של תפילה. רבי קלמן לא עליכם עבר את התופת של השואה האיומה והנוראה בגטו בוכניה, ובמשך כל חייו הוא סבל מכך יסורי גוף ונפש. פעם אחת אף הרגיש קנה רובה המוצמד לראשו, אך לבסוף הוא זכה בניסים להינצל ולעלות לארץ ישראל, ונכנס לישיבת פוניבז'. וכך הוא סיפר בכאב:

למדתי בישיבה, ראיתי מולי בחורים עם ריתחא דאורייתא, ואני לא הבנתי מילה אחת. כשהסתכלתי בגמרא, עלו מולי שוב ושוב הזוועות מהגטו. ראיתי לפני העינים דם ואש ותמרות עשן. החברים שלי שהפכו לאפר בכבשנים לא יצאו לי מהעינים. כמוכן שלא יכולתי להתרכז בגמרא ולא הבנתי כלום. מה עשיתי? הלכתי לפינה בבית הכנסת, ובכיתי כמו ילד קטן. "ריבון העולמים", אמרתי, "לא מספיק הסבל שסבלתי עד עכשיו במלחמה, שאני צריך גם להתמודד עם צרה כזאת שאינני מבין את הגמרא!?"

התפילה פעלה את הפעולה, ומעיינות התורה נפתחו אצל רבי קלמן. הוא התחיל להבין את הגמרא, וכך הוא גדל ועלה במעלות התורה, עד שזכה להיות ממרביצי התורה בדורנו. מי שזכה ללמוד אצל רבי קלמן בישיבת טשעביץ ובשאר מקומות בהם לימד תורה, ינק ממנו את מתיקות התורה לכל ימי חייו.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ט' סיון, יומא ל"ט)

להשתמש בכסף שיש בו שאלה

פעם באו שני שותפים אל הרבי הקדוש מפרימישלאן וביקשו ממנו שייבדך אותם. אמר להם הרה"ק רבי מאיר'ל: "עליכם לזכור תמיד 4 אותיות א' ב' ג' ד', כלומר אם תשרוד ביניכם א' - אמונה, היינו שכל משאכם ומתנכם יהיה באמונה, אז ב' - ברכה, תהיה ברכה שורה במעשה ידכם. ואם חלילה יהיה ג' - גזל ביניכם ותעלימו אחד מהשני, אז חלילה תבואו לידי ד' - דלות..."

הרה"ק רבי מאיר'ל מפרימישלאן היה עני ופרנסתו היתה דחוקה. פעם הגיע לביתו יהודי עשיר, ומשראה את הדוחק השורר בבית, החליט לתת לצדיק סכום גדול של כסף, כדי שהרה"ק יחיה מתוך הרחבה בגשמיות. נכנס העשיר אל הצדיק, וביקש לתת לו את הכסף. אולם רבי מאיר'ל לא

